

Intervju: Miroslav Lajčak, visoki predstavnik i specijalni predstavnik EU u BiH

Visoki predstavnik i specijalni predstavnik EU u BiH Miroslav Lajčak je rekao u intervjuu za ONASU da je njegov glavni kratkoročni prioritet da Bosna i Hercegovina potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, a reforma policije je direktno vezana za to.

“Većina pitanja oko reforme policije je već dogovorena, Bosna i Hercegovina je bila blizu dogovora u martu. Stoga policijska reforma je sve više tehničko pitanje, i pitanje koje se može i mora riješiti brzo, jer za BiH nema važnijeg prioriteta od evropskog puta”, rekao je visoki predstavnik.

“Već iduće sedmice nadam se odgovoru od ovdašnjih političkih lidera na pitanje ko je spreman da ozbiljno radi na ovome. Nemamo puno vremena ako mislimo postići napredak tokom septembra. A to je od ključnog značaja, jer BiH ne može sebi dozvoliti da nastavi sa zastojem na tom putu za drugim zemljama u regionu.”

Visoki predstavnik je naglasio da EU želi da BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

“EU je uradila svoj dio posla, i sada želimo da vidimo da se

dogovor može postići u Bosni i Hercegovini. Tri evropska principa nisu ograničavajuća: principi daju dovoljno prostora kako bi se omogućilo postizanje sporazuma.”

Govoreći o ustavnim promjena, visoki predstavnik je konstatirao da se mora pronaći novo rješenje, jer “aprilski paket” nije usvojen.

“U kojoj mjeri će novo rješenje obuhvatiti i “aprilski paket” to je pitanje o kojem će odlučivati bh. političari. U Evropi postoje različiti ustavni sistemi; unitarne države, centralizirane države, federalne države; što se unutrašnjeg uređenja tiče tu ne postoji evropski standard. BiH treba da pronađe model koji odražava njenu strukturu, njenu prirodu, činjenicu da je njena ustavna arhitektura izgrađena na postojanju tri konstitutivna naroda, dva entiteta, i da krene od tih činjenica. Konačno, trebamo usvojiti nešto što će biti prihvatljivo za sve. Mislím da nećemo ništa postići ako sve budemo prihvatili ili odbacivali unaprijed.”

Visoki predstavnik je nedavno postavio rokove predstavnicima vlasti i političkih stranaka u Hercegovačko-Neretvanskom kantonu da konačno oforme vlast, jer HNK nema vladu i izvršne organe skoro deset mjeseci nakon održavanja Opštih izbora u oktobru.

“U Hercegovačko-neretvanskom kantonu sam razgovarao sa čelnicima Kantonalne skupštine o konstantnoj nesposobnosti da se izabere kantonalna vlada. Poruka mi je bila jednostavna: 10 mjeseci nerada je previše! U Mostaru kao i na drugim nivoima nedostaje vizija za normalnu evropsku budućnost. Političari su se zakovali za svoje stavove unatoč interesu građana i ignorišu činjenicu da su kompromis i dijalog pozitivne, a ne negativne strane politike. Dao sam im šansu da pokažu svoju zrelost.”

“Dvanaest godina od potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma došlo je do velikih promjena u Mostaru, ali ne onoliko brzo

kao što su se svi nadali. Da li to znači da trebamo odustati? Ne. Cijela zemlja treba da se kreće ka EU, a to uključuje i Mostar.”

Visoki predstavnik je naglasio da je veoma značajno da nevladine organizacije poput Centra za građansku inicijativu budu aktivne i izražavaju svoje stavove.

“Velika većina ljudi smatra da EU mora biti glavni prioritet zemlje. Nevladin sektor postoji da bi podsjetio one političare, koji bi voljeli da izbjegnu donošenje teških odluka potrebnih za napredak ka EU na tu činjenicu. Jedan od mojih ciljeva je da ojačam ovaj sektor kao sredstvo podrške na putu zemlje ka Evropskoj uniji.”

Komentirajući visoko obrazovanje, visoki predstavnik je konstatirao da je čitava Europska unija ustanovila da je unapređenje visokog obrazovanja u svim zemljama-članicama ključno u pozicioniraju kontinenta među najdinamičnije i najkonkurentnije ekonomije u svijetu.

“EU sama ulaže mnogo napora da bi postigla taj cilj. Zato je EU dogovorila sa bh. vlastima da reforma visokog obrazovanja treba zauzimati izuzetno važno mjesto među ostalim obavezama evropskog partnerstva.”

“Zakon koji se sada nalazi pred državnim Domom naroda predstavlja najbolji mogući kompromis između međunarodnih obaveza BiH i realiteta ustavnog i političkog uređenja ove zemlje. Njime se kreira odgovarajući legislativni okvir za nastavak reforme visokog obrazovanja u BiH, u skladu sa zahtjevima *Bolonjskog procesa* i *Lisabonske konvencije o priznavanju*, koji će biti primjenjiv kako unutar BiH tako i van njenih granica. To predstavlja pozitivan kompromis koji može staviti BiH u centar evropskog razvoja. Nadam se da će Dom naroda uvidjeti da je ovo izuzetna prilika.”

Kad smo ga upitali da li će koristiti bonske ovlasti tokom svog mandata, visoki predstavnik je naglasio da ove ovlasti

predstavljaju dio njegovog mandata.

“Svoj sam mandat prihvatio u cijelosti i nemam pravo odbaciti neki dio mog mandata – posebno tako značajan dio, a svoju spremnost sam i već pokazao. Potrebno je da građani, domaći političari i predstavnici međunarodne zajednice pođemo od jedine kategorije: od odgovornosti. Svi mi imamo svoju vlastitu odgovornost prema budućnosti ove zemlje i trebamo djelovati na toj osnovi.”

“Neću da krijem činjenicu da želim uspjeh; za mene to je BiH koja je unutar procesa stabilizacije i pridruživanja i koja postiže stvarni napredak. Zašto? Zato što vjerujem u opipljive dobrobiti koje Evropa donosi običnim ljudima. Znam kakvo je slovačko iskustvo od nula integracije do pune integracije sa EU. Znam koliko je to pozitivno; vjerujem da je to je moguće postići i vjerujem da i Evropa i BiH mogu samo da dobiju tim procesom”, visoki predstavnik je zaključio.